GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 79.

W Niedzielę Dnia 30. Września 1804.

D. 24 t. m. w południe przybył tu JW. Urmeny, J. C. K. Mci aktualny tayny Radca, Kommander orderu S. Szczepana, Obergespan Hublweissenburskiego w Węgrzech kommitatu, i Gubernator dziedzicznych Królestw Galicyi i Lodemeryi, zabawił tu do d. 28 z rana. Poiechał stąd do Bochni udaiąc się na powrot do Lwowa. Przez czas bawienia tu swego odwiedził wszystkie tuteysze C. K. urzędy, o wszystko się badał i naygrzeczniey wszystkie pożegnał.

Z Wiednia d. 22. Września.

J. C. K. Mość raczył przez nadworny wyrok pod d. 7 t. m. dotychczasowego radcę lwowskich szlacheckich sądow, Józefa Anto. Hippera, przez wzgląd na iego zdatność i wieloletnią służbę, mianować nayłaskawiey appelacyynym radcą przy C. K. Appelacyi wschodniey Galicyi.

Od dawna czuć się dawała potrzeba w C. K. stolicy domu użyteczney pracy. Oycowska atoli staranność naszego nayłaskawszego Monarchy za pobiegła tey potrzebie. Od 1 Października r. b. będzie znaywyższego rozkazu J. C. K. Mci założony na Laimgrubie dom przymusu. Do tego domu żaden przestępca nie będzie przyięty, ponieważ są od tego dom poprawy i inne; ale tylko tacy ludzie, którzy przez prożniactwo dopuścićby się mogli zbrodni, jako to: włoczęgi, żebracy, nie chcący pracować, ludzie z własney winy zostaiący bez służby i nie mogący okazać sposobu do życia. Takowi ludzie będą tam poty zatrudnieni pracą, nauką religii, obowiązkow człowieka i obywatela, poki nie dadzą dostatecznych dowodow swey poprawy i że stać się mogą użytecznemi członkami społeczności. Dom ten będzie oraz mieyscem poprawy dla młodzieży wyższego stanu, gdzie w osobnych mieszkaniach, z ukryciem na zawsze imienia, będzie przez dogodne sposoby na dobrą naprowadzona drogę. Rodzice i opiekunowie mogą zatem swoie nie statkujące dzieci pod zmyślonym nazwiskiem za zapłatą tam oddawać. Nowy ten instytut, którego urządzenie będzie wiadome, nie ma bydź uważany za mieysce kary, ale owszem za mieysce dobroczynney poprawy. Oddawanie zatem do niego nie czyni żadnego zakału, iuż to, iż tam żaden zbrodniarz nie będzie przyięty, iuż, że nikt z niego nie wyydzie, któryby nie dał dowodow poprawy, i że się stanie użytecznym członkiem społeczności.

D. 12 t. m. C. K. akademiia kunsztow miała honor przez wyznaczoną deputacyą z prezesa barona Dolhoff-Diera ustawicznego

sekretarza akademii nadwornego radcy Sonnenfelsa, radcow akademii dyrektora Fügera, proffessorow Maurera i Fischera, oddac Arcy Xciu Jmć Antoniemu, W. Mistrzowi zakonu niemieckiego, dyploma na honorowego członka swoiego. Arcy Xżę Jmć przyiął deputacyą z zwykłą swoią grzecznością, wyrazaiąc, iż dawno sobie tego życzył, i że zawsze będzie wspierał chwalebne usiłowania akademii.

Gubernium niższey Austryi zaszczyciło fabrycznym przywileiem tuteyszego iedwabnych materyy rękodzielnika Sobestyana Kargl, z wszystkiemi do tego prawami.

Z Pragi d. 17. Września. D. 14 t. m. po południu przyiechał Nayiaśnieyszy Cesarz Jmć z zamku Liebner do miasta, i raczył obeyrzec bywszy gmach hyberny, Kościoł S. Jakóba, kościoł Thein, głowny dom celny i klasztor piarski.

D. 15 z rana pokazywały się J. C. K. M. regimenta lekkiey iazdy, piechoty Fröhlicha i bataliony Wied-Runkuia, Kollera, Mervilla i Nowacka. Tegoż dnia w wieczor znaydowali się Nayiaśnieysi Cesarstwo Jchmość, Arcy Xżęta Jchmość, Arcy Xżna Teressa z swoim małżonkiem Xciem Saskim na teatrze stanow, na którym grana była ulubiona opera P. Parą - *Sargino*. Teatr był ludem zapchany, a Nayiaśnieysi Cesarstwo Jchmość kilkokrotnemi okrzykami byli powitani.

Wczoray rano o godzinie 8 udały się mieyskie korpusy, iazda, strzelcy i piechota z muzyką i chorągwiami w paradzie do Królewskiego zamku. O godzinie 10 miały honor naywyższe C. K. urzędy, pragska kapituła i prałaci, szkoła głowna, magistrat pragski i officyerowie 3 milicyy bydź przedstawionemi Nayiaśnieyszym Cesarstwu Jchmość. Potem była schadzka, która z przyczyny wielu cudzoziemcow nader była liczna i okazała. Po godzinie 12 pokazali się Nayiaśnieysi Cesarstwo Jchmość, z Arcy Xciem Palatynem, naywyższym burgrabią Czeskim i iego małżonką, z jenerałem adiutantem, F. M. L. Lamberti i dwiema pałacowemi domami na balkonie i oglądali z nayłaskawszym ukontentowaniem mieyskie korpusa. Niezliczona moc ludzi, których miłośc do Nayukochańszych Monarchow ściągnęła, kilkokrotnie wykrzykiwała: " Niech żyią! „

Dziś rano pokazywały się regiment lekkiey iazdy Rozenberga, bataliony grenadyerow Reinharda, i piesze regimenta Kinskiego, Morzina, Arcy Xcia Rainiera i Arcy Xcia Maxymiliana i różne czyniły obroty.

Z Brynu d. 21. Września.

D. 16, iako w dniu przeznaczonym na uroczyste oznaymienie ucieszonym poddanym o przybraniu przez Nayiaśnieyszego Monarchę godności dziedzicznego Cesarza Austryi, wyruszyły w paradzie o godzinie 7 z rana 2 bataliony stoiącey tu piechoty Lindenaua, z kompanią grenadyerow, korpusem artyleryi, &c. i uszykowały się na wielkim rynku, gdzie także udał się kommenderuiący jenerał hrabia Latour, z jeneralnością i innemi officyerami. O godzinie w pół do 8 wyruszył także mieyski korpus milicyi i stanął na rynku przed domem rządowym. Tymczasem zgromadziły się wszystkie tuteysze C. K. urzędy i magistrat u JW. Gubernatora hrabi Dietrichsteina. O godzinie 8 wyszedł JW. Gubernator otoczony wszystkiemi urzędami i poprzedzony od liberyi &c. na rynek przy uderzeniu w bębny od mieyskiego korpusu i robieniu bronią. Zaraz nastąpiło uroczyste ogłoszenie radosnego w tey mierze naywyższego patentu: czytał go licznie z wszystkich stanow zebraney publiczności tak w niemieckim iako i czeskim ięzyku pierwszy gubernialny sekretarz Cerroni. Po przeczytaniu dał się pow-

szechny słyszeć okrzyk: "Niech żyie Nayiaśnieyszy Cesarz! „ a mieyski korpus przy trąbach i bębnach, przy uderzeniu we wszystkie dzwony w mieście i po przedmieściach czynił honory woy...owe. Stamtąd udał się cały orszak na wielki rynek poprzedzony oddziałem dragonow Latoura. Tu przeczytany powtornie został patent w obu ięzykach przez rzeczonego sekretarza przed domem Xcia Lichtensteina, poczem kilkokrotnie wykrzykniono: "Niech żyie! „ przy woyskowych honorach uszykowanego tam batalionu piechoty, przy trąbach i bębnach i uderzeniu we wszystkie dzwony. Z mieysca tego udał się JW. Gubernator, poprzedzony powyższym oddziałem dragonow i kompaniią grenadyerow, a za nim licznie zgromadzona publiczność do katedralnego kościoła, gdzie także udali się kommenderuiący jenerał z całą jeneralnością i offieyerami, C. K urzędy, magistrat, kapituła &c. Tu czytał z ambony kanonik katedralny i gubernialny radca Hufler po trzeci raz naywyższy patent w niemieckim ięzyku, z stosownym do tey uroczystości kazaniem. Po kazaniu miał wotywę tuteyszy Xżę biskup, hrabia Schrattenbach, po którey nastąpiło *Te Deum*, pod czas którego stoiąca przed kościołem kompania grenadyerow, a na rynku batalion dały 4 razy z ręczney broni ognia i tyleż razy z 60 armat w twierdzy Spielberg. Dnia tego dawał JW. Gubernator na 40 osób obiad. W wieczor dana była na teatrze stosowna do tey uroczystości sztuka, po którey śpiewano zrobioną umyślnie piosnkę, którą licznie zgromadzeni widzowie znayżywszemi oklaskami przyięli i musiała bydź powtorzoną. Bal maskowy zakończył radosną uroczystość dnia tego.

Z Londynu d. 11. *Września.*

Wczoray nadeszła tu przez umyślnego lądem wiadomość, że znowu w wschodnich Indyach woyna wybuchnęła. Naczelnik Maratow Holkar, który w ostatniey woynie z innemi maratskiemi Xżętami był neutralnym, okazał wielorakim sposobem swoie nieukontentowanie z ostatniego traktatu pokoiu, i nakoniec wystąpił z swoich granic. Rząd nasz wypowiedział mu zatem woynę. Gdy wysłano z Bombaiu d. 17 Maia te doniesienia, wyruszyła iuż była nasza armiia w pole, a jenerał Wellesley wybierał się do Poonah, dla obięcia nad armiią dowodztwa. Kupcy bombayscy oświadczyli się wesprzyć rząd przy tey nowey woynie znaczną summą pieniędzy.

D. 6 słyszane było strzelanie w Dowrze od okolic Boulogne i Kale, które pochodziło od attaku przez nasze okręty nieprzyiacielskiey flotyli z 60 armatnych łodzi złożoney, która pod francuzkim kontra admirałem Magon z Dunkierki do Boulogne przepłynąć usiłowała; ale przez attak naszych okrętow przymuszoną była zawinąć tymczasem do Kale. Niektóre nieprzyiacielskie statki miały bydź na piasek wpędzone. Strata na naszych okrętów iest 3 zabity i 9 rannych ludzi, i na 1 okręcie masz urwany. Flotyla admirała Louis popłynęła znowu z Dungeness pod Boulogne, gdzie stało znowu przed tamteyszym portem 70 statkow nieprzyiacielkich.

W okolicy Brestu wszystko ieszcze znayduie się w dawnym stanie; francuzka flota stoi częścią w porcie, częścią przed portem. Na zmocnienie naszey tam floty, popłynęły ieszcze 2 liniiowe okręty.

Szwedzki poseł miał niedawno naradzenie z lordem Harrowby, poczem lord Gower przed odiazdem do Petersburga odprawił z tymże lordem naradzanie.

Zapewniaią, iż przez rossyyskiego gońca nadszedł tu do podpisu zawarty między północnemi mocarstwami traktat. Pisma nasze

głoszą iuż nawet liczbę woysk i woiennych okrętow, które umawiaiące się dwory Anglia, Rossya i Szwecya dostawią, i połączona ta siła ma do 60 liniiowych okrętow &c. wynosić.

Hiszpańska fregata Verganza zawinęła z Werakrux do Korunny z 2 mill. 300,000 hiszp. talarow w gotowych pieniądzach. Fregaty Sabina i Amphitrite zabrały z Werakrux 7 mill. talar. i razem z powyższą wypłynęły. Ostatnia zawinęła iuż do Kadyxu z 4ma millionami.

Dla nocnych strażniczych wież, nad naszemi brzegami przepisała teraz admiralicya dokładną informacyą, aby uniknąć dotąd zachodzącego nieładu i wiedzieć, co który znak ma oznaczać.

Cesarsko - rzymski poseł hrabia Starhemberg odebrawszy przez gońca doniesienie o wyniesieniu się Cesarza Niemieckiego na dziedzicznego Cesarza Austryi, doniosł zaraz o tem naszemu dworowi.

Handel z tuteyszemi rękodzielnemi towarami do Tryestu iest teraz dosyć znaczny.

P. Pitt obieżdza teraz z jenerałami Dundasem i Hope południowe brzegi, dla widzenia woyskowych stanowisk. W ostatnią środę znaydował się w Romney i zastanowiał się czyby nie można zalać tamteyszych okolic za zbliżeniem się nieprzyiaciela. Potem udał się do Dowru.

J. K. Mci skutkuie ciągle powietrze w Weymut. D. 4 odwiedziła Krolewska familiia wyspę Portland, ktorey położenie iest romansowe. Bardzo wiele łodzi towarzyszyło icy tam. W orszaku krolewskim znaydowali się lord Hawkesbury i P. Drake. Głos pieśni *Boże zachoway Krola* obiiał się o brzegi i wzgorki przy odpłynieniu Krola.

Prywatne listy z Lizbony donoszą, że jenerała Lasnes zastąpi w ambassadzie znany jenerał Sebastiani, a Lasnes otrzyma dowodztwo nad brzegami francuzkiemi.

Mowią, że w 15,000 wyboru woyska z armii marszałka Augereau ma bydź przedsięwzięte wylądowanie na wyspę Jersey.

W przeszłym tygodniu złapano w Brigston żołwia, który około 700 funtow ważył i darowano go Xciu Wallii.

Przy Dublinie stawiaią znakowe wieże, które tak maią bydź mocne, że 48 funt. kulom oprzyć się potrafią.

Onegday odpłynął z Dunow liniiowy okręt o 74 armatach, na ktorym znaydowali się lordowie Keith i Melvill i jenerał Hope. Słychać było, że lord Melwill popłynie ku brzegom francuzkim dla rozpoznania położenia rzeczy; aleć tylko do Dungenes popłynęli. Stamtąd udali się wszyscy na obiad do P. Pitta do Walmer Castle.

Szwedzkie okręty opuszczaią teraz z pośpiechem francuzkie brzegi. Wkrótce spodziewaią się embargo na wiele okrętow w francuzkich portach.

P. Wellesley, brat margr. Wellesleia w Indyach, iest na mieysce P. Frera naszem posłem w Madrycie mianowany.

Lord Strangford, sekretarz poselstwa naszego w Lizbonie, powrocił iuż tam z awey podroży do Madrytu. Przełożył on część dzieł Kamoensa z portugalskiego na angielski ięzyk.

Hiszpański poseł poiechał do Falmutu dla udania się stamtąd do Hiszpanii. Przyczyna iego wyiazdu nie iest wiadoma. Niektórzy wnoszą stąd bliskie zerwanie pokoiu z Hiszpanią; lecz nie zdaie się na to zanosić. Z resztą wspomniony poseł, którego nasze pisma ożeniły niedawno z Panią Fleet - wood, iest oddawna z Hiszpanką ożeniony.

P. Thornton sprawuiący dotąd angielskie interessa w Ameryce, odpłynął d. 21 Lipca z Filadelfii do Anglii.

Francuzki Korsarz Pani Ambert, zabrał d. 15 Lipca w amerykańskich wodach naszą szalupę the Lilly po tęgiey rozprawie, w którey kapitan i porucznik tey szalupy polegli. Oba te okręty były sobie rowne co do armat, ale francuzki miał 140, a nasz tylko 76 ludzi.

Dworska gazeta mieści doniesienie kommodora Hooda o zabranych okrętach przez iego eskadrę w ostatnim półroczu. Ogółem zabrała 12 korsarskich i woiennych francuzkich okrętów.

Powracaiący z Chin okręt wschodnio-indyyskiey kompanii Lucya Marya został na końcu Lutego przez eskadrę francuzkiego kontra admirała Linois zabrany.

Podług doniesień z Bostonu przybył tam Hieronim Bonaparte z swoią małżonką d. 28 Lipca, i do tey samey gościnni zaiechał, w którey stał przed kilku laty nasz Krolewicz Edward.

D. 6 Lipca była Martynika od 14 woiennych angielskich okrętow ścisło blokowana, i mowiono o niebawnym iey attaku z strony Anglikow.

Od 4 miesięcy pod teraźnieyszą admiralicyą pomnożyła się nasza marynarka 100 nowo uzbroionych okrętow.

Trzymaiący tu konie do naięcia ofiarowali w przypadku potrzeby dostawić na usługi rządowe 1016 wozow, 3231 koni i 1041 woźnicow.

Od czasu iak Luizyana dostała się pod rządy amerykańskich stanow, bardzo wiele tam wywożą z Anglii towarow.

Z Rotterdamu d. 8. Września.

Tuteysza gazeta, zawiera artykuł pod datą z Paryża, o uroczystościach nastąpić maiących przy koronacyi cesarskiey, gdzie między innemi przytacza: iż senat da bal w pałacu Luxemburg, maiący kosztować 2 mill. fr., że miasto Paryż da na ratuszu ucztę, która ma wszystkie inne przewyższyć okazałością; że ciało prawodawcze, trybunat, rada stanu, prefekci departamentu Sekwany, prezydenci 12 municypalności, officyerowie wyżsi legii honorowey i ministrowie wszyscy, dnia tego obiady dawać będą; że Cesarzowa rozkazała, aby w ogrodzie Tuileri i na polach Elizeyskich, postawiono 500 stołow na 50 osob każdy, z potrawami i winami naywybornieyszemi; że rozmaite robią faierwerki, na które Cesarz z kassy swoiey własney wyznaczył 600,000 fr., że na moście każdym stać będzie kilka beczek z winem, ażeby każdy z przechodzących mógł pić za zdrowie cesarskie; że na każdym będzie muzyka, aby publiczność tańcami zabawić się mogła; że Cesarz 6 mill. fr. posłał do mennicy, na wybicie złotych i srebrnych medalow; z tych w Paryżu ma bydź rozdanych półtora mill. fr., a reszta po głownych miastach departamentów; że aresztanci rozmaitego gatunku, wypuszczeni zostaną na wolność i nowa amnestya ogłoszoną będzie, dla emigrantow nawet wszystkich, wyiąwszy tylko Burbonow i osob przywiązanych do nich; że officyer każdy stopniem iednym awansować będzie, a żołnierz każdy żołd dziesięciodniowy w gratyfikacyi otrzyma; że w całym kraiu teatra bezpłatnie dawane będą od 9 do 10 Listopada &c.

Z Paryża d. 11. Września.

Anglicy znowu od nas pobitemi i cofnąć się przymuszonemi byli. Oto iest rapport kontra admirała Magona do admirała Bruix pod d. 6 z Kale.

"Mci Admirale! Wczoray około północy korzystałem z słabego dosyć wschodnio-północnego wiatru dla wypłynienia, iak miałem honor uwiadomić WPana w moim liście przeszłey nocy, z 59 rybackiemi korwetami, 2 armatnemi szalupami, promem i 2 peniszami. Dziś rano o godzinie 5 postrzegliśmy 4

angielskie woienne okręty. O godzinie 9 zdawała się 3 masztowa angielska korweta chcieć attakować naszą tylną straż, którą natychmiast wsparłem 2 armatnemi szalupami i sam zbliżyłem się z promem dla sprzeciwienia się zamiarom nieprzyiaciela. Gdy o godzinie 11 nieprzyiacielska korweta na wystrzał tylko małey armaty oddalona była od promu, zaczęła się rozprawa, do którey wnet większa liczba naszych statkow należała. Dwie angielskie fregaty posiłkowały korwetę; ale po półgodzinney walce oddaliła się, i ogień ustał na moment. W południe zbliżyły się znowu 3 masztowe nieprzyiacielskie okręty; ieden tylko z nich odważył się na attak i był od bryga wspierany. O godzinie w pół do drugiey dałem znak statkom, aby do portu weszły; gdy tym czasem promem i 2 szalupami zasłaniałem ten obrot, zachęcaiąc oraz nieprzyiaciela do ponowienia attaku. Ale gdy oddalił się do 3 angielskich mil, rozkazałem zatem promowi i szalupom, aby do Boulogne popłynęły. Jestem bardzo konten z obrotow i postępowania wszystkich naszych statkow. Niektóre z nich odebrały postrzały; ale wyraźnie widzieć można było, że nieprzyiaciel daleko bardziey uszkodzony został, osobliwie iedna iego fregata. Konne batterye dzielnie nas posiłkowały.

Podp. *Magon.* „

Szczególnieyszą rzeczą iest tu zapowiedzenie dziennika ślepych tuteyszego Muzeum. Sami go będą pisać i drukować. Będzie to niejako korrespondencya pomiędzy ślepemi wszystkich narodow, o ich pracach, czuciach, &c.

Czynią teraz przygotowania do uformowania 10 obozow weteranow, każdy po 405 ludzi, w bywszym Piemoncie i nadreńskich departamentach. Wysłużeni żołnierze i maytkowie, którzy do tych tak nazwanych obozow przyiętemi będą, i otrzymaią odzienie, zakłady na gospodarstwo i zupełną zbroię, są iuż wybierani.

Xżę Józef zaymie mały pałac Luxemburg.

Laussat bywszy prefekt Luizyany przybył do Martyniki. Ma bydź prefektem tey wyspy, która się w iak naylepszym stanie obrony znayduie.

Xżę Ludwik iuż tu z Turynu powrocił, i znaydował się na ostatnim posiedzeniu senatu, na którym Xżę Józef prezydował. Wyiazd iego z Turynu bardzo był niespodziewany; wiele przygotowanych dla niego uczt musiano zaniechać. Przez Lyon przeiechał pod imieniem przybranym.

Pod Rochellą pokazało się 6 liniiowych angielskich okrętow, 2 fregat i 2 korwet.

W. kanclerz honorowey legii, zalecił kanclerzom różnych kohort, aby swoie urzędy rozpoczęli i przeznaczone dla legii mieszkania i dobra obięli.

Dzisieyszy Monitor umieszcza co następuie:

" P. Talleyrand, naywyższy podkomorzy J. C. Mci, przedstawił mu na daney d. 5 w cesarskim pałacu w Akwisgranie audyencyi, tych ambassadorow i pełnomocnych ministrow którzy od swoich dworow nowe wierzytelne listy lub powinszowania wstąpienia na tron Cesarzowi otrzymali.

" P. hrabia Cobenzl ambassador J. C. Rzymskiey i Austryackiey Mości przy Cesarzu Jmć Francuzow, oddał w tym zaszczycie wierzytelny list i powinszowanie swego dworu, tudzież wierzytelny list iako pełnomocny minister Elektora Salzburskiego.

" P. hrabia Lima, nadzwyczayny ambassador Xcia Jmć Regenta Portugalskiego, który z Lizbony przysłany został z powinszowaniem Cesarzowi Jmć wstąpienia na tron, oddał wierzytelny list, iako też powinszowanie Xcia Regenta.

"P. Souza, nadzwyczayny poseł i pełnomocny minister Xcia Jmć Regenta Portugalskiego oddał swoy wierzytelny list.

"P. Bailli Ferette, pełnomocny minister zakonu Maltańskiego, oddał wierzytelny i powinszwalny list W. Mistrza Maltańskiego.

"P. Margrabia de Gallo, nadzwyczayny ambassador J. K. Neapolitańskiey Mci, który iuż pierwey oddał nowy wierzytelny list, oddał Cesarzowi Jmć powinszowanie wstąpienia na tron od swego dworu.

"Po audyencyi dyplomatyczney byli J. C. Mci przedstawieni: Kro. Pruski szambelan, baron Rŏmberg; Kro. Pruski legacyyny radca hrabia Lehndorff. i bawarski szambelan i tayny radca baron Bentinck.„

Uważaią tu z dzieiow dawnieyszych negocyacyy między Francyą i wschodniemi mocarstwami, że ieszcze pod Ludwikiem XIV. 1673 w umowie z Sułtanom Mahometem IV. dano Królowi Francuzkiemu tytuł Cesarza, i że w traktatach 1630, 1684 i 1685 z Algierem, Trypolis i Maroko Ludwik XIV. także się Cesarzem i Królem Nawary nazwał.

We Francyi tak iest obficie wina, że beczek nie maią dosyć i przepłacać ie potrzeba. W Langwedocyi i Prowancyi tak iest wiele wina, że ugodzono się, aby nadzwyczay w cenie nie spadło, zgnoić na pniu podleysze iagody.

Lubo wiele naszych portow blokowane są od Anglikow, wchodzą tam iednak niekiedy neutralne okręty, które iak się tylko dostaną pod nasze batterye, iuż im Anglicy szkodzić nie mogą.

Teraz przeznaczaią senatora Garata na ambassadora do Wiednia.

W Hiszpanii zakazana nawet została mowa teraźnieyszego naszego ministra do spraw duchownych Portalisa, którą miał z powodu zawarcia konkordatu, ponieważ zawiera nie bezpieczne maxymy.

Następuiący atoli okolnik ministra policyi do Biskupow, okazuie iak wiele rząd polega na wpływie Kościoła katolickiego.

"Moie i WPanow urzędowe obowiązki w wielu stosunkach iednoczą się z sobą. Każą mnie zbrodniom zapobiegać, aby nie mieć konieczney potrzeby one karać. Wasze, zalecaią wam, w głębi duszy dochodzić złych ludzkich zamysłów i samą nawet myśl zbrodni w niwecz obracać. Celem iest naszym, utwierdzić bespieczeństwo Państwa, na zasadzie cnot i porządku. Przy naydobroczynnieyszych zamiarach, władza duchowna, wystawiałaby się na niebezpieczeństwo, gdyby nie znaydowała środkow, w wspólnym działaniu z moim ministeryum, uprzątnienia z drogi wszystkich zawad tamuiących iey wykonanie. Xiążęta kościoła! Ten tytuł będzie wam ieszcze nieiaki czas zaprzeczany, przez małą liczbę biskupow dawnego rządu, którzy opuścili wspólny interes religii katolickiey i przez xięży, których namiętności rewolucya bardziey zapaliła nie powiększywszy ich światła. Pierwsi utrzymuią, że wiernieysi są iak wy w wierze oycow naszych: drudzy, że się bardziey trzymaią rewolucyi i iey zasad. Wasze mieysce wśród tych dwoch przeciwnych stron, iest zawsze i będzie wszędzie mieyscem mądrości i prawdy. Owi, rzucaią na was pociski błędow wieku niewiadomości i barbarzyństwa; ci miotaią nieoddzielne od epoki rewolucyi, zbytecznie przesadzone zarzuty. Z tem wszystkim, iakiż pozor mieć mogą biskupi, którzy kościoł porzucili? Gdzież szukać i znaleść go mogą? Czy mogą oni twierdzić, że prawdziwa wiara do naszych świątyń nie powróciła, dla tego, iż Burbonowie na tron nie są przywróceni? Ale iakiż to tron, wyiąwszy stolicy Apostolskiey, zdawał się kiedy mieć konieczny związek z religiią katolicką? W iakimżę to artykule wiary, lub w iakiey

szanowaney tradycyi, znalęźćby można, naymnieyszy związek między dynastyą Burbonow, a [illegible] i nieskalanym gallikańskim kościołem? Ziednoczenie nieprzerwane naszego kościoła, ze wszystkiemi katolickiemi kościołami i z Oycem S., przy przeyściu państwa rzymskiego pod dynastyą Merowingow, a z niey pod panowanie Karola W. potem Kapetow, ciągle trwało. W przeyściu dynastyi Burbonow do Bonapartow, toż samo się stało. Wszystkie pytania polityczne, nie należą do religii, ale do narodow. Francya zawsze one dla siebie, podług skłonności swoiey, albo doświadczenia, rostrzygała. Jesteście nadto oświeceni, abym sądził bydź potrzebą, przypominać wam ustawicznie. żebyście mieli na oku, wykonanie praw, tyczących się policyi i wolności obrządkow. Pozwolcie tylko podległym wam pasterzom, łagodzić one, lub przestępować, a uyrzycie, że samowolne przywłaszczania granic mieć nie będą. Namiętności rozszerzaią to, cokolwiek słabości wydrzeć mogą. Wolność obrządkow iest narodu i człowieka prawem. Została teraz we wszystkich oświeconych narodach obwieszczoną. Nie możecie iuż inaczey rozszerzyć zdobycia wiary, iak tylko przez wasze talenta i ewangieliczne cnoty. W wieku, w którym żyiemy, z pomiędzy wszystkich wiar, tę maią za naylepszą, która moralności i prawom naymocnieyszey użycza podpory. J. C. Mość uzna, że uczyniliście zadosyć iego zaufaniu, kiedy uyrzy, że przez wpływ waszych kazań, nienawiść i niezgoda zniknęły; że miłość do wszystkiego co oyczyznie iest pożytecznym, w świątyniach Boga dopełnia się, i że pomyślność Państwa dla wszystkich tych, których wy sumieniem kieruiecie, naypewnieyszym i dla was bydź może zadatkiem nadgród, które sobie przez wiarę wyiednać możecie. Mam honor was pozdrowić.

Fouché.

W tym samym czasie, kiedy Cesarz Napoleon rozdawał w Boulogne ozdoby członkom Honorowey legii z zbroi Dagueskling, odkryto w kościele dominikańskim w Dinan popioły tego wielkiego wodza w ołowianey trumnie. Na cześć iego ma bydź wystawiony pomnik.

Jenerał Pino iest przez naszego Cesarza mianowany ministrem woiennym włoskiey Rzpltey.

P. Blanchard, który zapowiedział w Marsylii, że z małżonką swoią odprawi powietrzną podroż na wozie unoszonym przez 3 balony, puścił się sam tylko w iednym balonie d. 2 i z nieukontentowaniem publiczności spuścił się w 10 minutach na ziemię.

Po 82 dniowey podroży przybyła do Pentwedre przy Wigo francuzka korweta z wyspy Francuzkiey, która wyspa przy iey odpłynieniu znaydowała się w iak naylepszym stanie.

Kardynał Maury pisał do kardynała arcybiskupa paryzkiego list, w którym oświadcza, iż zupełnie pochwala zasady teraźnieyszego rządu, i miał także podobny list pisać do Cesarza.

Z Bruxelli d. 14. Września.

D. 12 wyiechał Cesarz z Akwisgranu do Kolonii, dokąd mu towarzyszą minister Talleyrand i francuzki ambassador w Hadze P. Semonville. Zagraniczni posłowie, znayduiący się w Akwisgranie, poiechali iuż do Paryża lub niebawnie poiadą.

W czasie podroży Cesarza wdłuż Renu będą układane rzeczy, które maią związek z stałym lądem.

W lesie Soignes pokazała się znowu zgraia rozboynikow, składaiąca się z zbiegow i pozostałych popisowych ludzi. Część załog bruxelskiey i żandarmowie wyruszyli przeciw nim i wielu z nich schwytali.

DODATEK

DO Nro 79.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W Niedzielę Dnia 30. Września 1804.

Dokończenie Rysu historyi o Maratach.

Hyder Ali umarł nie zawarłszy pokoiu, a Tipposaib syn iego pokazał skłonność do prowadzenia dalszey woyny. Nieprzyiaciele Tipposaiba mniemali, iż napastuiąc iego prowincye zachodnie przymuszą go do opuszczenia Karnaty. Ten układ był dobry, lecz źle obrano sposoby do cofnienia woyska przeznaczonego na tę wyprawę; dowodem tego był smutny los, iakiego doznał oddział pod dowodztwem jenerała Mathews. Nakoniec Tipposaib będąc opuszczonym przez Francuzow, i widząc, iż Maratowie, iego naturalni nieprzyiaciele zostawali z Anglikami w zgodzie, z żalem przystał na pokoy, który podpisał w Mangalorze w Marcu 1784 roku, i powrocił rzeczy prawie do tego samego stanu, w iakim były przed woyną.

Przez cały ciąg kampanii kawalera Coote słabsza iego iazda nie dozwoliła mu nic stanowiącego przedsięwziąść: przeciwnie Hyder Ali tak był zamożnym w dobre zaprzęgi, iż gdy przegrywał bitwy, zawsze umiał wyratować artyleryą. Zdaie się bydź niepodobieństwem przewyższyc Xzęta Indyyskie w iazdzie, lecz do zaprzegow i posług artylerycznych, nie masz żadney przeszkody, dla któreyby przy rostropnem urządzeniu, nie można doyść do rowney doskonałości.

Woyna, która się w roku 1784 skończyła, przedsięwzięta była w zamiarze zupełnego wygnania Anglikow, i miała przeciw nim połaczyc wszystkie mocarstwa Indyi. Nizam Dekanu był pierwszym podżegaczem tey ligi. Sądził się bydź ukrzywdzonym od panuiących w Madras Anglikow, i postanowił przytłoczyc ich swoią zemstą. Maratowie z Poonach i Beraru, Hyder Ali i Nizam, wszyscy w miarę swoiey sposobności i położenia przyrzekli sił swoich użyć. Hyder Ali miał zaiąc Karnatę. Maratowie z Poonach trzymać na wodzy Anglikow w Bobay, Maratowie z Beraru pustoszyć Bengal i prowincyą Babar, nakoniec Nizam miał się zdobyciem kraiu Cyrkarsow zatrudnić. Skutkiem tych licznych związkow bywa zwyczayniey zakłócenie związkowych, niżeli upadek zagrożonego od nich mocarstwa. Rzadko w ich usiłowaniach znayduie się ta trwała iedność działania, któraby ich uczyniła strasznemi. Nigdy prawie nie obchodzą ich w równym stopniu powodzenia woyny; lękaią się na wzaiem wzrostu potęgi swoich rywalow; lub byli może przymuszonemi wmięszac się w sprawę, która ich nie wiele obchodziła. W tym razie Maratowie z Poonah i Hyder Ali, mieli na celu swoie osobne widoki, dalekie od zamiarow konfederacyi. Nizam, który ułożył plan koalicyi, nie chciał zapewne sam należeć do woyny, a Maratowie z Beraru zdawali się bydź do niey wciągnieni pomimowolnie. Armiia ich zebrała się, wyszła nawet w pole, lecz zostawała iak gdyby w rozmyślney bezczynności, którą rząd bengalski opłacał; wziął również skuteczne środki na zaspokoienie Nizama, i wyszedł z tey niebezpieczney toni z rowną zręcznością, iako i szczęściem.

Postać polityczna interessow Indyi, iest dziś wcale rożna, od tego czembyśmy ią widzieli, gdyby potęga angielska nie była się rospostarła w Mogolu. Nie można wątpic, iż

gdyby było w mocy Maratow, byliby w roku 1772 opanowali Korah i Allahabad, a roku 1773 kray Rohillasów. Byliby potem bez żadnego oporu zrabowali prowincyą Oudy z przyległościami. Sami Anglicy przeszkodzili im w tey mierze. Bez ich wdania się, Hyder Ali byłby opanował i zatrzymał przy sobie Karnatę. Powie kto, iż Hyder Ali był tak dobrym monarchą, iak Mahomed Ali, i że rząd Maratow byłby tak sprawiedliwy, iak Azuph Dowli. Cożkolwiek bądź, wiele na tem zależało Anglikom w Indyi, ażeby Hyder Ali, lub iego następca, nie posiadał Karnaty przy krolestwie Misory, i ażeby Maratowie nie przyswoili sobie Oudy lub Rohilkundy. Wielu mniema, iż Anglicy mogliby byli podług upodobania rozszerzyć w Indyach swoie zabory. Atoli lord Clive, ieden z naybieglejszych politykow w tych kraiach, był rożniącego się zdania. Sądził on, iż kompania nie mogła posunąć swoich zaborow za Bengal, Cyrkarsy i wyspę Salsette, bez narażenia swoich osiadłości, przez trudne niemi zarządzanie i ich utrzymanie. Tey samey zasady trzymali się następcy lorda Clive. W prowadzeniu woien nie mieli na celu zaborow. Ostatnia iest dowodem, iż zabory, któreby można zdobyć, bądź na Tippo Saibie, bądź na Maratach, nie mogłyby bydź obronione tym woyskiem, iakieby w nich rząd mógł utrzymywać. Posiadłość Bengalu i Cyrkarsow była nabyta w okolicznościach bardzo przyiaznych, z czego nie należy brać miary o możności zdobycia Karnaty, lub innych prowincyy Indyyskich.

Od roku 1765 iak prowincye Bengalu należą do kompanii, używaią nierownie większey spokoyności, niżeli iakakolwiek inna część Indyi, zgoła takiey, iakiey mieszkańcy tego rewolucyynego kraiu nie znali od czasu panowania Aurengzeba. Przed wpływem Anglikow w Bengalu, naiazdy były tam ustawiczne. Lud zawsze zostawał lub w buncie przeciwko niedołężnemu rządowi, lub w iarzmie gubernatora na złe używaiącego swoiey władzy, lub w srogim ucisku rozwiozłego woyska. Ci, którym są znaiome nieszczęścia woyny, umieią cenić korzyści pokoiu. Opieka woyskowa zasłaniaiąca kray bengalski, iest dla niego dobrodzieystwem, i nikt zaprzeczyć nie może, ażeby Bengal nie był w bardziey kwitnącym stanie, co do rolnictwa i fabryk, aniżeli którakolwiek część Azyi wyiąwszy same Chiny.

Z tych wszystkich zmian, które po sobie nastąpiły od upadku państwa Mogoła, okazuie się, iż Indostan podzielony niegdyś na wielką liczbę królestw, miedzy sobą niezgodnych, iest dziś w roku 6 mocarstw, które utrzymulą w posłuszeństwie wszystkich innych Xiążąt. Temi mocarstwami są dwa państwa Maratow, Nizam Dekanu, królestwo Misory (*) Seikowie i Anglicy.

(*) *Taki był stan Indostanu przed upadkiem Typpo Saiba. Teraz po zniszczeniu państwa Misory, a osobliwie po ostatnich zwycięztwach nad Maratami i opanowania Delhi, cały Indostan uważać można iako prowincyą angielską, ieżeli tylko przy tak ogromnym kraiu W. Brytania utrzymać się może.*

DONIESIENIA.

C. K. sądy szlacheckie Lubelskie Gallicyi zachodniey uwiadomiaią ninieyszym Edyktem JPanią Małgorzatę Skulską, iż P. Adam Skulski w sprawie skasowania Donacyi na summę 50,000 zł. pol. na Woli Sufficzyńskiey hypotekowaną, do sądow tuteyszych żałobę przeciwko niey podał, i pomocy sądowey doprasza się.

Gdy zaś też Sądy dla zagranicznego iey zamieszkania, iey tuteyszego sądowego adwokata JPana Dyaczyńskiego za patrona z iey szkodą i niebezpieczeństwem ustanowiły, z którym też rospoczęta sprawa podług przepisu praw dla Gallicyi Zachodniey prowadzona i ukończona będzie; Ona przeto nieyszym Edyktem upomina się, ażeby w przeciągu dni 90 do excepcyi się stawiła, i oznaczonemu sobie patronowi dokumenta swe oddała, lub innego adwokata obrała, tego Sądowi wymieniła, i tych prawa środkow użyła, które do obrony swey sprawy użytecznemi bydź osądzi, gdyby bowiem tego nieuczyniła i swą zaniedbała sprawę, szkodę ztąd iaką wynikaiącą samaby sobie przypisać była winna.

Działo się w Lublinie dnia 18 Lipca 1804 roku.

B. Gołaszewski.
Purtscher.
J. C. Bubna. ZRady C. K. Sądow Szlacheckich Lubel: Galicyi Zachod:
Rayski, sekr.

Magistrat Miasta Stołecznego Krakowa, ninieyszym do publiczney podaie wiadomości, iż oświecanie latarni na wzor Wideński w mieście Krakowie przedsięwzięte będzie, do czego nowe latarnie Wideńskie z wszelkim do nich należącym porządkiem rozdane zostaną, z ś oświecanie tych latarni na lat 10 to iest od dnia 1 Listopada 1804 aż do ostatnię Października 1814 sposobem licytacyi na dzień 22 Października r. b. w Ratuszu Krakowskim o godzinie 9 z rana odbywać się maiącey, temu w arędę wypuszczone będzie, który się za naymnieyszą cenę takowego oświecania podeymie. Cena fiskalna rocznego oświecania wynosi ryń. 6190 zaś wadium ma bydź w kwocie ryń. 619 przed licytacyą złożone, inne tey licytacyi tyczące się kondycye mogą bydź co dziennie w tuteyszey Expedyturze przeyrzane.

Drdacki.
Gollmayer.

Z Rady Magistratu C. K. Stołecznego Miasta Krak.
Dnia 21. *Września* 1804.
Hohn.

Ponieważ pierwsza licytacya przewozu Niepołomskiego na rzece Wiśle proźnie pertraktowana została, to się powtorna licytacya rzeczonego przewozu na trzy iedno po drugim następuiące lata to iest od 1go 9mbra 1804 aż do 1807 na dzień 24 Octobra r. t. z tym dodatkiem wypisuie, aby się ochotnicy arędowania, którzy na pierwszą wywołania cenę zł. ryn. 247 licytować zechcą z 10 procentowym wadium zaopatrzyli, i na rzeczonym dniu i godzinie 9ty z rana w tuteyszey dyrekcyi kancellaryi znaydowali się. Niepołomice d. 16 Sepembris 1804.

Gdy Nayiaśnieyszy Cesarz Jegomość Dekretem Kancellaryi nadworney nayłaskawiey uchwalić raczył, ażeby przy teraźnieyszym urządzeniu Nauk w Akademii Krakowskiey, Porządkowa Kathedra Polityczney i forialney Medycyny z roczną pensyą 4000 zł. pol. postanowiona była, przeto konkurs, któren w łacińskim języku odprawiony bydź ma, na dzień 29 Października r. b. naznaczony iest. Ci więc, którzy tę Kathedrę otrzymać sobie życzą, i konkurs odprawiać myślą, maią się na dniu naznaczonym w Akademii Krakowskiey znaydować, i w szczególności do Fakultetu medycznego pierwey zgłosić.

Dan w Krakowie 29 Września 1804.

D. Rust, C. K. professor i dziekan Fakultetu medycznego.

Dom murowany na Kazimierzu w ulicy S. Jakoba zwaney o dwoch kondygnacyach pod Nrem. 36 i 37 do niego oficyny, staynie, wozownie, ciegielnia z porządnemi szopami i z placami obszernemi, szpichlerz o dwoch kondygnacyach do tegoż domu należący i ogrod. Ten Dom leży nad samą Wisłą blisko Skawińskiey Bramy, gdzie łatwe iest sprowadzenie drzewa na ląd w takiey bliskości, iest każdego czasu do sprzedania. O cenie dowiedzieć się każdego czasu można na mieyscu u właścicielki.

Magistrat Miasta C. K. Stołecznego Krakowa ninieyszym obwieszczeniem podaie do wiadomości, iż Tomasz i Kanty Sobieniowski, tudzież Maciey Naymann do massy zmarłey Magdaleny Laśkiewiczowny prawo dziedzictwa maią. Gdy zaś tychże dopiero rzeczonych Sobieniowskich i Neymanna teraźnieysze pomieszkanie tuteyszemu Sądowi całkiem iest niewiadome, więc tym końcem przypozywaią się, ażeby się w przeciągu lat 3 i 18 tygodni od dnia tegoż dekretu to iest, od 10 Sierpnia 1804 czyli przerzeczone dziedzictwo z dobrodzieystwem prawa i inwentarza, lub też bez, obiąc sobie życzą, osobiście lub przez dodanego sobie Kuratora Pana Adwokata Kłosowskiego, (przesławszy mu potrzebne w tey mierze obrony swoie) oświadczyli, inaczey bowiem po upłynionym tym czasie, za spadkiem pozostałym stosownie do przepisu prawa cywilnego Części II. postąpiono będzie.

Drdacki.
Kannamiller.
Łodziński.

Z Rady Magistratu Miasta C. K. Stołecz: Krakowa.
Dnia 10. *Sierpnia* 1804.
Plinta.

Przez Magistrat Stołecznego C. K. Miasta Krakowa do publiczney podaie się wiadomość iż ponieważ wyznaczony na dzień 17 Września r. b. termin zaarendowania Myta Rogatkowego bezskutecznie upłynął, przeto nowa Licytacya na dzień 1 Października t. r. o godzinie 9 zrana ninieyszym ustanawia się. Wszyscy zatem maiący chęć zaarendowania tegoż Myta, na rok ieden, to iest od 1go Października 1804 aż do tegoż dnia 1805, maią się w nowym pomieszkaniu Magistratualnym na ulicy Brackiey w tymże dniu znaydować. Cena fiskalna czyli pierwsze wywołanie iest 22,500 ryń. Dziesiąta część tey ceny w kwocie 2250 ryń. ma bydź przed Licytacyą iako vadium złożona. Dalsze zaś kondycye teyże Licytacyi mogą bydź codziennie w tuteyszey Expedyturze przeytzane.

Drdacki.
Gollmayer.

Z Rady Magistratu Miasta C. K. Stołecznego Krakowa.
Dnia 18 *Września* 1804.
Plinta.

Przez wysokie rozporządzenie guberniialne 24 p. m. iest dla osadzenia mieysca Burmistrza w Magistracie Grodeckim z pensyą roczną 500 ryń. złączonego konkurs na 15 9bra r. b. wyznaczony. Uwiadomiaią się zatem kompetenci aby petita swoie o ten Urząd dekretami eligibilitatis tak w drodze polityczney iako i sądowey opatrzone ieszcze przed 15 9bra do C. K. Urzędu Cyrkularnego Lwowskiego podali. W Krakowie dnia 10 7bra 1804.

Friedenthal.

Ponieważ obieranie dwoch Assessorow dla Magistratu Przemyskiego na dzień 31 Lipca wyznaczone dla niedostatku kompetentow bezskutecznym zostało. Przeto dla osadzenia tych z pensyą po 200 ryń. połączonych urzędownie nowy konkurs na dzień 2 9bra r. b. iest rozpisany. Kompetenci maią zatem petita swoie przed dniem 2 9bra do Przemyskiego Urzędu Cyrkularnego podać.

C. K. Sądy Szlacheckie Lubelskie Gallicyi Zachodniey, uwiadomiaią ninieyszym Edyktem Władysława hrabię Branickiego, iż urząd Fiskalny imieniem kościoła Kodeńskiego, przeciwko massie krydalney Kazimierza Xcia Sapiechy, i przeciwko niemu o oddawanie dziesięciny snopowey z Folwarku Rzeczyca i Dobratycze iakoteż o zapłacenie summy 35715 zł. pol. z prowizyami, oddawanie dwoch beczek miodu, i trzech beczek wosku, i o zapłacenie 100 zł. pol. tudzież 8 zł. pol. rocznie, na reparacyą okien do sądow tuteyszych żałobę podał, i pomocy sądowey dopraszał się.

Gdy zaś też Sądy dla iego niewiadomego zamieszkania, iemu tuteyszego sądowego adwokata Stefana Chylińskiego za obrońcę ustanowiły z iego szkoda i niebezpieczeństwem, z którym też i sprawa rozpoczęta podług przepisanego dla Galicyi zachodniey sądowego porządku prowadzona i ukończona będzie, napomina się onegoż ninieyszym Edyktem, aby w terminie na dzień 30 Listopada 1804 naznaczonym do odpowiedzi się stawił, i ustanowionemu dla siebie obrońcy dokumenta swe oddał, lub innego sobie patrona obrał, i tego Sądowi wymienił, i oraz tych podług prawa użył krokow, które się do obrony swey sprawy pożytecznemi bydź zdaią; gdyby bowiem tego nieuczynił, i swą zaniedbał sprawę, samby sobie szkodę może iaką stąd wynikaiącą przypisać winien był.

Dan w Lublinie dnia 2. Sierpnia 1804

B. Gołaszewski.
Poll.
Nitsch.

Z Rady C. K. sądow szlach. Lubelskich Galicyi Zachod.
Kayski, sekr.

Z strony C. K. Gubernium Krolestw Galicyi i Lodomeryi ogłasza się, iż ponieważ poddani Floryan Moczarski i Bartłomey Wolarczyk z państwa [illegible] do Cyrkułu Kieleckiego należącego z boiaźni rekrutowania wyszli zagranicę, i mieysce przebywania ich całkiem iest: niewiadome ciż wychodnie stosownie do okolnika pod [illegible] 1798 §. 1. niniejszym Edyktem publicznie wezwani, i do powrotu lub usprawiedliwienia się z ich wyyścia w przeciągu czterech miesięcy z tą upomina się pogrożką, [illegible] terminie według przepisu prawa traktowani będą. Dan we Lwowie osmego [illegible] tysiąc osmset czwartego roku.